13/07/2021

Αφανείς ήρωες της Επανάστασης σε έκθεση της Αγιορειτικής Εστίας

/ Επικαιρότητα

Νέοι άνθρωποι, αγόρια και κορίτσια, που μαρτύρησαν για την πίστη και την πατρίδα, παρουσιάζονται για πρώτη φορά στην έκθεση «Νεομάρτυρες πορεία προς την Ελευθερία» της Αγιορειτικής Εστίας, με θέματα που δεν προϋπήρχαν στην εικονογραφική παράδοση. Μέχρι σήμερα η βιβλιογραφική έρευνα έχει αναδείξει περίπου 200 νεομάρτυρες -αγίους, οι οποίοι μαρτύρησαν καθ' όλη τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας- 56 από τους οποίους αναδεικνύονται μέσα από τη συγκεκριμένη έκθεση.

«Θέλαμε να δείξουμε ποιοι είναι οι αφανείς ήρωες επί Τουρκοκρατίας», σημειώνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας Αναστάσιος Ντούρος, ο

οποίος και επιμελήθηκε την έκθεση. Το εντυπωσιακό σύμφωνα και με τον κ. Ντούρο είναι ότι πρόκειται για νέους ανθρώπους, «κορίτσια και αγόρια, τα οποία δε φοβήθηκαν και μαρτύρησαν για την πίστη στο Χριστό και για την πατρίδα. Αυτό ήταν πολύ σημαντικό και ουσιαστικό εκείνη την περίοδο, γιατί με τη στάση τους τόνωσαν πολύ το ηθικό των Ελλήνων».

Όπως εξηγεί ο κ. Ντούρος, τους ανθρώπους αυτούς, συνήθως τους πηγαίναν στους πασάδες και τους έλεγαν «ή θα γίνεις Τούρκος ή θα σκοτωθείς» και αυτοί αποφάσιζαν να μαρτυρήσουν. Υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις που έγιναν μουσουλμάνοι, γιατί ενέδιδαν στην πίεση, αλλά αμέσως μετά καταλάβαιναν τι είχαν κάνει και πήγαιναν μόνοι τους να μαρτυρήσουν. Πρόκειται για σύγχρονους αγίους που κυρίως τιμώνται στις περιοχές από όπου προέρχονται. Ανάμεσά τους και ο αραβικής καταγωγής, μουσουλμάνος, εμίρης στα Ιεροσόλυμα, Άγιος Τούνομ, ο οποίος όταν μπήκε μαζί τον Ορθόδοξο Πατριάρχη στο Ναό της Αναστάσεως και βγήκε η φλόγα, πίστεψε, έγινε χριστιανός και μετά μαρτύρησε από τους μουσουλμάνους.

Έργα από ναϊφ μέχρι ψηφιακά

Η ιδέα της έκθεσης «γεννήθηκε» μέσα από μια συζήτηση των ανθρώπων της Αγιορειτικής Εστίας με τον εικαστικό Γιώργο Κόρδη -ο οποίος συμμετέχει στην έκθεση- και εντάσσεται στις εκδηλώσεις για τον εορτασμό του επετειακού έτους για τη συμπλήρωση των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821. Οργανώθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας, όταν η Αγιορειτική Εστία απηύθυνε πρόσκληση σε 26 καλλιτέχνες, δίνοντάς τους το θέμα χωρίς καθοδήγηση για ποιον άγιο ή αγία να ζωγραφήσουν. «Πολλά από τα θέματα της έκθεσης δεν προϋπήρχαν στην εικονογραφική παράδοση.

Εκτός από τους πολύ γνωστούς αγίους νεομάρτυρες, όπως είναι ο Άγιος Γεώργιος

από τα Γιάννενα, σχεδόν τα περισσότερα έγιναν από το μηδέν. Οι ζωγράφοι έκαναν την έρευνά τους, έψαξαν τους βίους των αγίων και μαρτυρούνται για πρώτη φορά εικονογραφικά", αναφέρει ο κ. Ντούρος και προσθέτει ότι όταν πρωτοήρθαν σε επαφή με τους ζωγράφους δεν υπήρχε καμία βεβαιότητα για το χρόνο που θα μπορούσε να υλοποιηθεί η έκθεση. «Όταν άνοιξαν τελικά οι πολιτιστικοί χώροι είμασταν έτοιμοι», σημειώνει.

Παρότι στην έκθεση απεικονίζονται αγιορείτες νεομάρτυρες, ενώ υπάρχουν μοναχοί και ανάμεσα στους ζωγράφους, δεν είναι μια έκθεση αμιγής για το Άγιον Όρος, είναι μια έκθεση όμως που καταγράφει την πορεία της βυζαντινής ζωγραφικής, την εξέλιξή της. Από έργα ναϊφ ζωγραφικής, κλασικής βυζαντινής, μοντέρνα, μέχρι και ψηφιακά, τα οποία έγιναν πάνω σε τάμπλετ. «Αυτές οι διαφορές δείχνουν ότι η βυζαντινή ζωγραφική εξελίσσεται διαρκώς», τονίζει ο διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας.

Οι διαφορετικές τεχνοτροπίες εγείρουν το ζήτημα της λατρευτικής διάστασης των έργων, ένα θέμα που συζητείται το τελευταίο διάστημα στους κύκλους των αγιογράφων. «Δε χάνεται η λατρευτική διάσταση», σημειώνει ο κ. Ντούρος, προσθέτοντας ότι «σε μια εικόνα τιμούμε το πρόσωπο και όχι τον τρόπο απόδοσής του».

Σε μια προσπάθεια προσέγγισης των νέων, σε όλα τα έργα είναι διαθέσιμος ένας κωδικός, τον οποίο ο επισκέπτης σκανάρει και εμφανίζονται στο κινητό του, όλες οι πληροφορίες για το έργο, το συναξάρι (ζωή) του αγίου και το βιογραφικό του καλλιτέχνη, ενώ υπάρχει και το αντίστοιχο ηχητικό. Μέσα στην επόμενη εβδομάδα θα κυκλοφορήσει και ο σχετικός κατάλογος, στον οποίο εκτός από τα έργα της έκθεσης, θα περιέχει τα συναξάρια των παρουσιαζόμενων νεομαρτύρων καθώς και κείμενο του Αρχιμανδρίτη Βασίλειου Ιβηρίτη, Προηγούμενου της Ιεράς Μονής Ιβήρων.

Διάρκεια έκθεσης: Έως 25 Σεπτεμβρίου 2021

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: Έκθεση: «Νεομάρτυρες. Πορεία προς την Ελευθερία»

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ / Δήμητρα Κεχαγιά
ΣΗΜ: Τις φωτογραφίες παραχώρησε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η Αγιορείτικη Εστία / agioritikiestia.gr